

Romuald Piwko

Rzeszotary, st. 1, gm. Miłkowice, woj.
legnickie, AZP 76-20/13

Informator Archeologiczny : badania 31, 94-95

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

obstawionego kamieniami, widocznego w profilu północnym dzikiego wybierzyska. Profil z obiektem wyrównano, oczyszczono, zadokumentowano i wyeksplorowano do calca na poziomie ok. 100 cm. Wokół obiektu założono 5 wykopów sondażowych, rozciągających się wzdłuż osi północ-południe na długości 20 m. Eksplorację prowadzono do głębokości 120-160 cm. Spenetrowano także teren „dzikiej”, częściowo wybranej piaskowni. W wykopach sondażowych, poniżej powierzchni gruntu, nie znaleziono materiału zabytkowego, w profilach nie zaobserwowano śladów warstwy kulturowej.

Badania nie będą kontynuowane.

RYBNIKI, st. 1, Krzemianka, gm. Wasilków, woj. białostockie, AZP 34-86/-

- kopalnie krzemienia (epoka brązu – wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 6 czerwca do 15 lipca przez mgr. Marka Zalewskiego (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Siódmy sezon badań.

Przebadano wykopaliskowo powierzchnię 6 m² na stanowisku „Przy źródłisku” w Rybnikach-Krzemiance oraz kontynuowano badania powierzchniowe na terenie leśnictw Krzemianka i Nowiny.

Na stanowisku „Przy źródłisku” uzyskano 9 fragmentów ceramiki z epoki brązu (lub wczesnej epoki żelaza) oraz 81 zabytków krzemiennych o charakterze domowym.

W efekcie badań powierzchniowych w leśnictwie Krzemianka, w pobliżu wsi Kopisk, odkryto trzecie prahistoryczne pole eksploatacji krzemienia. Zebrany materiał sugeruje, że datować je można, podobnie jak poprzednie, na epokę brązu lub wczesną epokę żelaza.

Badania na stanowisku „Przy źródłisku” zakończono.

RZESZOTARY, st. 1, gm. Miłkowice, woj. legnickie, AZP 76-20/13

- obozowisko mezolityczne
- ślady osadnictwa neolitycznego
- osada kultury łużyckiej (V okres epoki brązu - okres halsztacki)
- cmentarzysko szkieletowe wczesnośredniowieczne (XI-XII w.)
- osada wczesnośredniowieczna i średniowieczna

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 11 listopada 1996 r. do marca 1997 r. przez mgr. Romualda Piwko (Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska EKSPLODER, Radwanice, ul. Kościelna 3a). Finansowane przez PSOZ. Kolejny sezon badań. Przebadano powierzchnię około 120 m².

Stanowisko, będące przedmiotem badań, położone jest na stoku niewielkiej terasy rzeki Czarna Woda, wypiętrzającej się niewiele ponad 2 m. powyżej dna doliny. Rzeka w tym rejonie płynie z północnego zachodu na południowy wschód. W trakcie badań AZP na obszarze nr 76-20, w granicach miejscowości otrzymało numer 1, a w ramach obszaru numer 13. Stanowisko znajduje się po lewej stronie drogi prowadzącej od Rzeszotar do Grzymalina, około 500 m od skrzyżowania dróg: Rzeszotary - Grzymalin i Rzeszotary - Pątnówek.

Wykop badawczy, wytyczony pod kątem inwestycji obejmował niewielką, zaledwie 12-arową powierzchnię południowo-wschodniej części kilkuhektarowego stanowiska. Usytuowany był w linii północ-południe z nieznacznym odchyleniem na zachód. Wykop miał długość 93 m i szerokość nieprzekraczającą 12 m. W partii północnej został poszerzony w kierunku zachodnim o 20 m., przy zachowanej szerokości około 10 m. Po zdjęciu humusu (25-30 cm) w piaszczystym calcu pojawiły się zarysy obiektów, które koncentrowały się w południowej i północno-zachodniej części wykopu. Aby wyjaśnić zaistniałą sytuację, wykonano wzdłuż obu dłuższych boków wykopu rowy sondażowe.

W rezultacie prac wykopaliskowych, na powierzchni nie większej niż 5 arów, odkryto i przebadano łącznie 76 obiektów osadniczych oraz XXIII groby szkieletowe. Zdecydowana większość (73 obiekty) związana jest z kulturą łużycką z V okresu epoki brązu i okresu halsztackiego. Spośród wszystkich obiektów osadniczych związanych z tym przedziałem czasu na większą uwagę zasługują obiekty mieszkalne - półziemianki (ob.7, 13, 14, 17), a także doły postępowe (ob. 64, 65, 66, 67, 68). Obiektom ziemnym zarówno półziemiankom jak i budowli o konstrukcji słupowej towarzyszy cały szereg jam,

których charakteru nie jesteśmy w stanie jednoznacznie określić. Są one charakterystyczne dla osad otwartych i można je wiązać z szeroko pojętą działalnością gospodarczą grupy zamieszkującej ten teren.

Na stanowisku odkryto zaledwie cztery obiekty związane z wczesnym średniowieczem (ob.38, 41, 56, 63). Na uwagę zasługuje ten ostatni, w wypełniku, którego znaleziono silnie przepalone kamienie oraz znaczne ilości popiołu. Na tej podstawie można twierdzić, iż jest to pozostałość paleniska i towarzyszącej mu jamy. Na podstawie niewielkiej ilości zabytków ruchomych można określić chronologię w przybliżeniu na XI-XII w.

Odkryto w trakcie badań 24 groby szkieletowe, koncentrujące się w południowej części wykopu. Występują one w otoczeniu obiektów osadniczych i jedynie w siedmiu przypadkach nawarstwiają się na starsze jednostki. Groby oznaczono cyframi rzymskimi od I do XXV pomijając w numeracji grób V. Jamy grobowe wkopane były w piaszczysty calec, w żadnej nie stwierdzono śladów trumny. Generalnie wszystkie groby dłuższą osią zorientowane były w linii wschód-zachód, niektóre odchyłały się nieznacznie w kierunku północnym bądź południowym. Wzajemne usytuowanie jam grobowych pozwala na stwierdzenie, iż w obrębie nekropolii były one ustawione rzędowo (możemy wyróżnić 5 rzędów). Odległości pomiędzy grobami w rzędach wahają się od kilku centymetrów do ponad 3 m., natomiast odległości pomiędzy rzędami wynosiły nie więcej niż 1 m. Stan zachowania szczątków ludzkich jest słaby bądź bardzo słaby. Po krótkim czasie kości ulegały silnemu rozdrobnieniu, niekiedy aż do postaci prochu. Szkielety ułożone były na plecach w pozycji wyprostowanej, z głową skierowaną w kierunku zachodnim. Groby nie posiadały praktycznie wyposażenia, poza jednym wyjątkiem. W grobie nr XX, po obu stronach fragmentarycznie zachowanej czaszki odsłonięto duże kabłączki skroniowe.

Forma i układ grobów oraz zachowane ozdoby pozwalają łączyć cmentarzysko z okresem wczesnego średniowiecza, najpewniej z wiekiem XI lub XII. Taką chronologię potwierdza też materiał ceramiczny znaleziony w 4 obiektach osadniczych.

W trakcie powodzi w lipcu 1997 roku uległa zalaniu i zniszczeniu pracownia, utracono bezpowrotnie część zbiorów, m.in. kabłączki skroniowe z grobu nr XX.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Miedzi w Legnicy.

Badania nie będą kontynuowane.

Sanok, st. 54, gm. loco, woj. krośnieńskie, patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Sędzin, st. 86 i 87, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: późne średniowiecze

Sędzin Drugi, st. 53, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: neolit

Sękwice, st. 3, gm. Gubin, woj. zielonogórskie - patrz: wczesna epoka żelaza

Siedlec, st. 10, gm. Otmuchów, woj. opolskie - patrz: neolit

Siniarzewo, st. 1, gm. Zakrzewo, woj. wrocławskie - patrz: neolit

SŁUBICE, st. 3, gm. loco, woj. płockie, AZP 53-56/5

- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- osada kultury grobów kloszowych (wczesna epoka żelaza)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Violetę Lis (Zakład Archeologii Mazowsza i Podlasia Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk Warszawa) przy współpracy mgr Urszuli Dziub i mgr. Antoniego Podstolskiego. Finansowane przez PSOZ i Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 1,5 ara.